

Előfizetési árak:
Egész évre 5 ft — kr
Fél évre 2 ft 50 kr
Negyed évre 1 ft 25 kr

Minden a lap szellemi részét illető
kérdések a szerkesztőségbe (föld-
művelés, jogtudomány, stb.) — az
előfizetési, hirdetések és felaján-
lások a kiadós hivatalba, Huszár István
könyvtároskodásba küldendők.

Megjelen vasárnaponként.

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI ÉS VEGYESTARTALMU HETILAP.

Hirdetési árak:
Egy négyhasábos petitor
ára bélyegen kívül 8 kr.

Hivatalos hirdetések
100 szög 2 ft 30 kr bé-
lyegen együtt. — minden
további megkezdett 100 szó
után 1 fttal több.

Kéziratok nem adnak
vissza.

Egyes szám ára 40 kr.

Az új évnegyed közeledtével
tiszteltetjük lapunk árajáróit, kiknek
előfizetéseik október 1-én lejár, misze-
rint az előfizetést mihamarább meg-
újítani sziveskedjenek, hogy a lap szét-
küldésében fenakadás ne történjék.

A „Nyitramegyei Szemle”
kiadóhivatala.

A haszonbér.

(M.) A földművelésügyi miniszter
egy törvényt dolgozott ki, melynek célja az
országot gazdagítani a földnek alapos
megművelése révén. Ezen céltól alkal-
masnak találja a nagybirtokoknak kis
bérletekre való felosztását. Nezzük vaj-
jon ezen mód megfelel-e a célnak, és
milyen körülmények között.

Nem tagadható, hogy hazánk föld-
művelő országa, s hogy a termésben oly
fölségünk van, mely esatornája lehet a
külföldről befolyó pénznek. Csak hogy meg
kell jegyezni, hogy ezen esatorna építe-
sehez más tényezőknek is kell járulniuk.
Mert lehet valami látszólagos előny, va-
lóságban pedig ha talán nem is hatvány,
de nem is előny, mert van sok olyan
körülmény, mely az előnyt paralizálja.
A gazdagodás nem függ egyedül attól,
hogy minden bőven megterem és külföldi
piacon elárúsíthatik, hanem függ attól
is, vajjon olyan áron kelt-e el, mely a
befektetett tőkének kamatain kívül meg
valamit nyújt.

Ezzel azon kérdéshez jutottunk, mi-
lyen viszonyban van a föld terméséből járó
haszon a termés értékével; vajjon a has-
zon határozza meg az értéket vagy pe-
dig megfordítva? Azaz vajjon a termés
értéke, — ára — aszerint igazodik-e,
hogy mennyi hasznót akar a termelő
húzni; vagy pedig a haszon az érték
emelkedésétől vagy esésétől függ-e?

Ezen kérdésre azt kell felelnünk,
hogy a haszon az értéktől függ és nem
megfordítva. Mert, ha az egész ország
szántóföldjeit egy ember vagy egy tár-
saság bírta, ez megállapítható monopol
értéket úgy, hogy a legkedvezőtlenebb
föld is hasznót hozzon, s következésképp
a haszontól függene az érték ezen országra
nézve. Hasonló állna az összes országokra
nézve, ha a világ minden földjét egy

ilyen társaság bírta. De úgy az ország-
nak, mint a világnak földjeit sokan bír-
ják és pedig különböző körülmények kö-
zött. Az egyiknek földje termékenyebb
mint a másiké, vagy egyéb előnyökkel
bír, s következésképp az érték nem igazod-
hatik annak a haszná szerint, aki arány-
lag a legkedvezőtlenebb körülmények kö-
zött van, hanem a kereslet és kínálat
közti viszony szerint.

Ebből megítélhetjük azt, vajjon a
terybe vett farmer-rendszer, valóban gaz-
dagítaná-e országunkat.

Ha az egész külföldnek hazánk szol-
gálatná a gabonát, akkor bármilyen kö-
rülmények között a cél elérhető volna;
mert az árakat termelőink határoznák
meg és valószínűleg nem a saját kárunkra.
De külföldön nekünk versenyeznünk kell,
főrekednünk kell, hogy akár minőségben
akár az ár esekélyességében fölmúljunk
versenytársainkat. Itt tehát az a kérdés,
tehetjük-e ezt úgy, hogy a hasznunk meg-
maradjon? Tehetjük-e ezt sikeresebben
a farmer rendszer mellett?

A földbirtok, mely a farmer rend-
szer szerint bérbe adaték, már létezik;
tehát a rendszer nem bővíti a termelő
tárgyat. A szántóföld birtokosa műveli a
földet s bizonyos termést termel. —
legalább annyit, a mennyi az ő kiadásait
fedezzi, a mennyi megélhetésre szükséges.
A miniszter azonban éppen abból a tény-
ből indul ki, hogy a nagy birtok terje-
delmességénél fogva nem művelhető úgy,
hogy annyit teremjen, a mennyire képes
volna. Ezt a tényt nem tagadjuk, vala-
mint azt sem, hogy a bérlet többet ter-
melne, mint a katonák. De kérdezzük, vajjon
ezáltal több pénz fog-e befolyani az or-
szágba? Ez attól függ, milyen értéke
lenne a gabonának. Ha az árak olyan
nagyok, hogy a magyarországi termelők-
nek a befektetett tőke kamatain fölül is
hajtának jövedelmet, akkor bizonyos, hogy
az említett módszer beválk. Ez azonban
olyan esetekben lehetséges, a mikor más
gabonatermelő országokban rossz termés
volt; ezt nem lehet rendszernek, hanem
csak kivételesnek venni. A közepszerű
termésnél ez nem gondolható.

Mert nézzük csak, mennyi tőke van
egy bérbe adott földbe fektetve. Először
is a föld maga képvisel egy tőkét: csak-

han elvesztett sűrű alabastrom szakállában.
— Olyannyira elerzékenyültünk mind-
nyaján, hogy alig bírtunk szohoz jutni, látva
ezt az aggot, ezt a katonát, kiknek emlékei
közt valami iszonyu csapás duhatott. Vegre
is a grófnő törté meg a esendet és fájdalom
okát szerette volna kipihatólni.
Az ezredes soká kerette magát, míg
nem vegre megtörténvén könyves szeméit s
nevéves arcát így kezdette:
— Körülbelül ötven éve lehet, hogy
25 éves voltam.
Erre új meglepetés következett, mert
az ezredes legfeljebb 60 évesnek tartottuk
mindnyaján.
De látván, hogy szavait esodálkozás
követi, megszakítja elbeszélést s mintegy
közbeszúráskepen hozzáteszi:
— Egyet még hibáztam, mert volta-
képen 76 éves vagyok, s habár a fájdalom
korán öszítette meg fejemet, testemet meg-
törté, de még megröbbiteni sem tudta.
— Sok év előtt 1841-ben hadnagy vol-
tam a királyi őrségben. Az akkori Madrid
miben sem hasonlított a mostanihoz. Bene-
vente hercegnő estelyei, hazi báljai híresek
voltak akkor egész Európában, — melyeken
a katonaság színe-java szokott volt mege-
jelenni, s már akkor titkos vetélykodes lap-
pangott a királyi őrség és a testőrök között.
Tárgyaltunk, diskuráltunk, vitakoztunk, de
a hann alatt bizonyos parázs rejtőzött, mely
eszrevetette a figyelmes szemlelővel, hogy
nem szeretjük egymást.
— Különösen egy fiatal ember, bizo-
nyos Guevara Lajos személye nehezedett
reám lidere gyanánt. Gazdag, előkelő, a hí-
res Estremadura-család tagja; de amely meg-
áldott volt minden testi és szellemi javak-
kal, epoly követelő, büszke és fenhéjzavó volt
mindenkivel szemben; a valcerben, contre-

hogy olyant, melybe ismét tőkéket kell
fektetni, hogy termelővé legyen. Ilyen be-
fektetett tőke a felszerelés; ide számít-
juk a gazdasági épületeket, szerszámokat
és a szarvasmarhát. A harmadik tőke a
befektetett munka; mert munkásokat kell
fizetni. Befektetett tőkének vehetjük azt
a pénzt is, melyet magra és a föld javi-
tására szükséges anyagokra kell fordítani.
Ehhez hozzájárul a bérletel még a kau-
ció is, melyet a birtokosnál le kell tenni.
És most hogyan állunk a jövedelemmel?
— A bérletnek első sorban a bérletet
kell fizetnie; ez a földbirtok értékének
kell hogy legkevesebb négy százaléka
legyen, mert ennyit hozna a megfelelő
pénztőke. Ezzel tehát sem a birtokos, sem
a bérlet nem lesz gazdagabb, mint volt
azelőtt. A mi ezen fölül marad a bérlet-
nek, aligha lesz több, mint négy százaléka
azon tőkének, melyet ő befektetett. Mert
másutt lehetnek — amint vannak is —
oly termelők, a kik nem bérlet s így
hasznuk úgy is lehet, hogyha a gabona
értékét oly esekélyre szállítják, a milyen
a bérlet tőkre teszi, vagy legalább semmi
haszonban nem részesíti; a gazdagodás
tehát itt is elmarad. De tegyük föl, hogy
a bérlet kevesebbet fektet a földbe, mint
a mennyi szükséges, hogy a termőkéspe-
ség állandó legyen, s mégis sokat pro-
dukál. Akkor a bérlet meggazdagodhatik
ugyan a bérleten, de a föld elveszti gaz-
dagító erejét hosszú időre s a penzfórást
ismét eltűnik.

Ebből látható, hogy az amerikai rend-
szer nálunk nem hozná a várt gyümöl-
éseket. Amerikában még nines oly nagy
népesség, hogy minden föld el lenne fog-
lalva, s így a parlagon heverő föld csak
hasznót hozhat, ha valaki bérbe veszi és
megmunkálja. Ott a bérlet sem olyan
nagy, mint nálunk a földad s következé-
sképp az amerikai farmert soha sem érheti
kár, bármilyen kiesiny a termés ára, mert
ő igen keveset fektetett bele. Nagyon
eltévesztett dolog egy olyan államnak
intézményeit meghonosítani akarni, mely
minden tekintetben olyan távol áll tőlünk.
Elméletben minden szépek látszik, mert
az elmélet nem tekint a különös körü-
lményekre, hanem egy általános képet
rajzol arányékolás nélkül. Ha gazdagítani
akarnak, tegyék azt olyan módon, mely
a birtokos osztálynak való könnyítéssel

jár; nem pedig olyan módon, hogy ugyan
azt a földet kétszeres adófizetővé tessik
a bérletrendszer által.

A párbaj-mánia.

(D.) A párbajban becsületet keresni
épp oly döröség, mint boszorkányokban
hinni vagy felni a 13-as számtól és a pé-
tektől. Merő előítéletek ezek, melyek a ke-
resztény gondolkodástól csak úgy messze ál-
lanak, mint a józan esztől. Avagy micsoda
okozati összefüggés van valakinek erkölcsi
jellemé, becsületé, és az általa forgatott
kard-el vagy kilőtt golyója között? Teljesen
olyan, mint hogy ha 13-an ülnek az asz-
talhoz, akkor az egyiknek okvetetlen meg
azon evben meg kell halnia, és ha valaki
pentecken kel utra, vagy munkához fog, sze-
rencsétlen lesz. Egyik nagyobb döröség, mint
a másik, annak a kornak a maradványa,
melyet setétnék szokas nevezni, de a mely-
nek igazan setét pontjait még a modern
ember sem tudta felejtani.

Sőt az egyikkel, a párbajjal, éppen
ma vannak nagyra embeink, a műveltek.
Verekesznek egymással, kardlapoznak egy-
mást, lönek egymásra — a becsületért, a
jogrend és a kultúra szízádában. A vere-
kedő ősi germánok igazán öröme telnek
benné, ha feltámadna és látná, hogy tőle, a
kikiáltott sötét idők emberétől tanultak el
a felvilágosult 19-ik század fia a fogalmat
a becsületről. S ha éppen esodálkoznak
efölött, arra legfellebb az a tapasztalása in-
ditána, hogy a mai párbajozó utódi még
nála is alább állanak a párbaj felfogásában.
Mert még a germán is, midőn keresztényvé
lett, legalább istenitelettel formálta párbaját
s esalhatatlannul hitte, hogy lsteni erőtelenti
a becsületnek karját, gyávassággal sújtja a
becsületet, kiknek a küzdelemben el kell
esnie. Ez ugyan vakmerő gondolat volt,
de mégis beillt valamiféle gondolatnak,
melyet meg lehetett fűcsátáni oly kor-
ban, midőn a tökéletlen törvények, a még
csak fejlődő társadalmi rend, az ökoljog
uralmanak létjogot biztosítottak. Ma azon-
ban, a kereszténység 19-ik századában, ele-
nyezett ez a gondolat is s az isteniteletből
esupán a verekedés maradt meg, meg az acél
és ólom, melylyel méri a becsületet, meg-
maradt a rideg barbaries. Ez a szabályokba
foglat urí duhajkodás ugyan hogysis ilenék
be időkbe?

Elszörnyülködik az ember, ha konkrét
párbaj eseteket vesz fel, ha elemzi azokat,
s a műveletben keresi az eszt, hogy okos
emberek ilyen úton-módon miért keresnek
jogszoigáltatást, a szenvedett sérelemért
elégtelet? Pl. egy ilyen eset. K. az utcán
beszelget az öreg Ö-vel, ekközben oda er-
kezik a fiatal Ó, és azt mondja: ugyan
apam hogy beszélhetsz egy ilyen gazember-

is templomban volna, néhány percig ese-
vegni kezdett vele.
Igy néztem őket egy gyóntatószékre
támaszkodva eleinte boszusan, később lán-
goló haraggal, amint folytatták titokzatos
társalgásukat. Nagyon féltékeny voltam, s az
akkori körülmények rendkívül indokoltak
aggodalmaimat.

Sugar, nyulánk, hajlékony vetély-
társam, a legbeszedes ember volt egész
Ma'rid városában; arca szép és ferias, sze-
mei kekek, melyekből kifejezhetlen tűz és
nyajasság sugárzott. Haja és borkója ham-
vas-szőke volt és feltűnően összhangzott ar-
caának színevel. Mondhatni gavallér volt a
legfinomabb olló alól, amint azt akkor mon-
dani szoktak s szabadon rendelkezven atya
vagyonával, csak úgy szorta a pénz.

Azt hiszem felesleges mondani, hogy
az asszonyokra felette veszedelmes ember
volt ez a Guevara, mindenütt a merre for-
dult csak kalandjairól, győzelmeiről beszél-
tek, annyira vonzó, mondhatni elbűvölő volt
fellepése.

— Rám nézve azonban korántsem volt
az. Különösen, mikor utolsó szavukat hal-
lottam: Hasta la noche! Tehat az éjjel!
S mikor Matildtól később kerdem: Látjuk-e
egymást, látszólag egész közömbösen azt
felelte: — Nem tudom, attól függ, miként
intezkedik anyám.

Guevara elkotródott, én meg dühög-
tem, valóságos frenetikus lázba estem s alig
vártam, hogy estere szabad legyek a szol-
galattól, majd nyomára jutok én!

Siettem, hogy lassam a királyi mene-
tet, s elhelyezkedtem egy erkélyen, melyel
Matildnak el kellett vonulnia. Nemsokára
láttam elvonulni magam előtt. Alig, hogy
ram nezett egyszer-ketszer, szomorú, levert,
lehangoltnak látszott.

TÁRCA.

A végzetes nagyhét.

(Ramon de Navarrete után spanyolból.)

Eppen oszonnazni kezdettünk Margit
grófnő házában, a szolgák már hozták a ka-
vet az ebédő melletti egyik terembe, midőn
jelentettek, hogy Manzano ezredes jő. — Ez
az ember, kit eddig nem ismertem, feltűnő
magas termetű, nyílt ferias arccal, melyet
gazdag s hófehér hajfűrtök vettek körül.
Az ezredes nagy tisztelettel üdvözölte Margit
grófnőt, bennünket pedig többieket csak
egy könnyű fejbőlintással látszott eszrevenni.
— Mily szerencsének tartjuk — ki-
áltott örömben a háziasszony, hogy közt-
ünk láthatjuk, ezredes.

— Előre kijelentem, hogy bucsuzni
jöttem, mondá az öreg ur, mert holnap uta-
zom.

— Ugyan hová? — kérde a grófnő.
— Sohasem töröm a fejem rajta, akar-
hová. Egyedüli óhajom, hogy a nagyesztőr-
tököt ne töltssem Madridban.

Mi, jelenlevők összenézünk egymásra
bizonyos meglepetéssel.

— Reményelem, nem lesz babonás, ez-
redes? — mondá a grófnő mintegy tolmá-
csolva a mi kíváncsiságunkat.

— Az nem, de nem szenvedhetem ez
időszakot az udvarnál, nagy esütörtökön
mindig futok Madridból, mondá a szóló és
melyen felsohajtott.

Nyílt, őszinte arca komor felleg lát-
szott összeroldni, fejét mellére hajtá és
elkomorult. Szempillán egy könyesepp je-
lent meg, végig gurult fehér orcáján és az-

tan elvesztett sűrű alabastrom szakállában.
— Olyannyira elerzékenyültünk mind-
nyaján, hogy alig bírtunk szohoz jutni, látva
ezt az aggot, ezt a katonát, kiknek emlékei
közt valami iszonyu csapás duhatott. Vegre
is a grófnő törté meg a esendet és fájdalom
okát szerette volna kipihatólni.
Az ezredes soká kerette magát, míg
nem vegre megtörténvén könyves szeméit s
nevéves arcát így kezdette:
— Körülbelül ötven éve lehet, hogy
25 éves voltam.
Erre új meglepetés következett, mert
az ezredes legfeljebb 60 évesnek tartottuk
mindnyaján.
De látván, hogy szavait esodálkozás
követi, megszakítja elbeszélést s mintegy
közbeszúráskepen hozzáteszi:
— Egyet még hibáztam, mert volta-
képen 76 éves vagyok, s habár a fájdalom
korán öszítette meg fejemet, testemet meg-
törté, de még megröbbiteni sem tudta.
— Sok év előtt 1841-ben hadnagy vol-
tam a királyi őrségben. Az akkori Madrid
miben sem hasonlított a mostanihoz. Bene-
vente hercegnő estelyei, hazi báljai híresek
voltak akkor egész Európában, — melyeken
a katonaság színe-java szokott volt mege-
jelenni, s már akkor titkos vetélykodes lap-
pangott a királyi őrség és a testőrök között.
Tárgyaltunk, diskuráltunk, vitakoztunk, de
a hann alatt bizonyos parázs rejtőzött, mely
eszrevetette a figyelmes szemlelővel, hogy
nem szeretjük egymást.
— Különösen egy fiatal ember, bizo-
nyos Guevara Lajos személye nehezedett
reám lidere gyanánt. Gazdag, előkelő, a hí-
res Estremadura-család tagja; de amely meg-
áldott volt minden testi és szellemi javak-
kal, epoly követelő, büszke és fenhéjzavó volt
mindenkivel szemben; a valcerben, contre-

Nagy keserűen emlékezem vissza azon
aproságokra, hársak még keserűbb nem
jött volna utána. Ismeretsegem volt akkor-
tájban Matild grófnővel, j : el is vettem
volna, de atyam akitalyolatát gödített ter-
vünk elé, mindaddig, míg nem százados leszek.

Celontól egyidőre elterítve léven tü-
relmesen vártam mígam egyszer bekövet-
kezett a réam nézve oly vezetes nagy hét,
mely a madridiakra valóságos eseményszámba
megy, mint ismeretes. A holgyek selyem
ruhában, fehér mantillában látogatták a szent
állomásokat; mi katonák galában vártuk
őket s üdvözöltük az utcán. A templomban
pedig adtunk nekik almozást szegény gyer-
meknek számára, kiknek céljára gyűjtöttek.

Ilyenkor kivonultak a felsőgek is, va-
lamint a királyi hercegnők, éppen úgy mint
most is, s meglátogatták a szenthelyeket.
Az egész udvar kiürült, hogy lassu őket.
A nagypenteki körmenetre összejött az egész
high life; a társadalom színejava megjelent
a predikációra és a királyi palota kápolnája-
ban tartott tenebre-re, és e napon mindenki
vallásos erületének szabad folyást engedett.

Sóvárogva várt Matildom, edes anyjá-
val a konstantinápolyi apácák templomába
ment, mely egész közel volt házukhoz. S
utközben felszólítottak barátjaikat, rokonai-
kat — mint az most is történik Madridban,
hogy adjanak valamit szegényeik számára.

En voltam köztök az első, ki egy 20
pesetás aranyat dobtam a felém nyújtott
perselybe. Guevara közvetlen utánam jött
és tüntetőleg két aranyat dobott oda. Sőt
nemesak ezt tette, hanem barátságosan el-
helyezkedett Matild mellett és mintha nem

rel? — Már gazembernek nevezni valakit, aki nem az, súlyos becsületesítés, mely megtorlást, restitúciót követel. A jogrend uralma alatt, a kultúra emberei között azonban senki a saját ügyében bíró nem lehet, az a törvény jogköréhez tartozik. Ellenkezőleg csak a barbár népek eszelekesnek, melyek meg a jogrendre nem fejlődtek, mint a belső afrikaiak. És mégis a felhozott esetben mi történik közöttük, akik nem vagyunk barbárok? K. nem azt mondja, te O bizonyítsd be hogy gazember vagyok; nem a jogrend alá bocsátja esetének elbírálását, mint ezt a dolog természete kívánja, hanem kihívja O-t párbajra, egy egészen idegen tere vízsi at ügyet, ahol legfeljebb azt lehet meg tudni, ki tud jobban löni, ki tud jobban vívni, ki nek kedvez jobban a véletlen, de nem azt, vajjon gazember-e valaki, vagy becsületes ember? Megtörténik a párbaj és O. K-t, kit már ebből gazembernek nevezett el, levéli. Sertésen kívül meg életétől is megfosztja és meg se tudjuk, hogy tehát ki a gazember?

V. tanárral történt, hogy P. fiatal dandy felzavarta családi boldogságát. V. ezért nem a törvénnyel, hanem a párbajban kereste az elégtételt, és mit talált? Azt, hogy P. lelőtte őt a párbajban; tehát meg életétől is megfosztotta és a kultúrát egy jeles tanerőtől. Ennélfogva aki a családi szentélyt megszenteltetésért, annak meg hozza a társadalmi előélet jogot is adott arra, hogy előbbi bűnet egy esetébebbel tette. Ha az ilyen eljárásban van esz, van józan gondolat, akkor nem tudom, mi legyen az esztelenesség!

Egészen más valami ugyanis a becsület, az egyen erkölcsi értéke és egészen más a vívni, vagy löni-tudás. Egyik sem a próbája a másiknak, sőt egyik a másik nélkül nagyon el lehet; a barbár ember, akiben az esz uralma még nem emelkedett a vad szenvedélyek fölé, ezeket (a becsületet és a vívást) összezavarhatja ugyan, de nem a művelt, a keresztényileg művelt ember, aki tisztában van nemcsak a fogalmak, hanem az etika iránt is, aki a jogrendet találja önmagához méltó állapotának.

Könnyű vívni vagy löni tanulni, de nehéz becsületes embernek lenni; mert meg amahogy csak testi ügyesség, a kar ereje szükséges, addig az erkölcsösséghez folytonos önmegtagadás, folytonosan apolt erkölcsi érzék szükséges, a legnagyobb diadal, melyet az ember kiküzdhet, önmagának a legyőzése. Az afrikai busmanokról, a világ legalaosnyabb műveltségű nepeiről, mondják az utazók, hogy bár fegyvereik nagyon kezdetlegesek, elejtnek minden vadat, meg az oroszlant is; de azért az erkölcsiség — a becsület — miutaképeit nem ezek között, hanem a keresztény világban keressük. Ha becsületesnek lenni annyira volna, mint jól vívni vagy löni tudni, akkor a világon a legkönnyebb dolog volna a becsület. Azért látjuk, hogy a publikumnak a párbajozókról, akár így akár úgy végződött is a véletlen-től befolyásolt verekedések, azután is megvan a maga ítélete és a gazembert meg se tartja becsületes embernek, ha mindjárt javára dönt is el a párbaj.

Mivel tehát a józan esz ellen van a becsületet a nyers erővel mérni, azért a tapasztalás is mutatja, hogy akár okában, akár lefolyásában, akár pedig eredményeiben nezzük a párbajt, az egyszerűen a vak szenvedélyek születte, a bosszúvágy, irigysége, önzés, melyek a szelid erkölcsökkel, a valódi kultúrával honlokegyenest ellenkeznek. Elvadtak ott az erkölcsök, hol a párbaj tényszerű, hol a jogrend helyett a fékhatetlen szenvedélyeknél keresik a jogorvoslatot. Azért

is kezezi a párbaj századunknak szegény-foltját, mert mutatja, hogy ambar századok multanak el feleltünk, erkölcsünk mégis nem messze allanak a középkor barbárokéitól, akik a nyers erőben, a párbajban lettek kedvtelősöket, a verekedésben kerestek a becsületet.

Melyeseg okát ennek pedig abban találom, hogy az emberek a kereszténység nemestítő tanainak és erkölcsi szabályainak hátat fordítottak s a materialisztikus világnézetre emeltek magoknak u. n. független morált, melynél az ember maga egyszerre bíró és alattvaló levén, a pillanat behatásainak, a szenvedélyek rohamának menthetetlenül ki van szolgáltatva s állat módjára akar nyers erővel is kívánja kielegíteni vak önzését. Azért nagy tevedésnek tartom gr. Széchenyi István felfogását is, kiről Grünwaldi Béla „Uj Magyarországban” (353. l.) beszéli, hogy a század elején, midőn nálunk a párbajozás alig volt ismeretes és a szóbeli sértetések s tetleges bántalmazások a felsőbb osztályokban nem tartoztak a ritkaságok közé, ily esetekben mindig a párbajt követelte. Tevedett pedig abban, hogy „a párbajt a nevelés egyik eszközének tartotta, mert azt hitte, hogy az emberek jobban vigyáznak szavaikra s magokivételre simább lesz, ha ily súlyos következményektől kell tartaniok.”

Mint láthatjuk, reménye a mai napig sem teljesült, mivel a nyers szenvedélyeket a saját születtökkel orvosolni nem lehet. A párbaj által a szenvedélyek csak jobban elfajulnak, de erőnyekké nem lesznek soha. Ma már odáig jutottunk, hogy egy meggondolatlan szó, egy nem tetsző mosoly vagy taglejtés párbaj okául minősítetik, neveléses kakaskodásra vezet, különösen a fiatalok közt, akik a hasznos foglalkozás, a tanulás helyett, kiforratlan elmevel sportzerével keresik a lovagias becsületet.

Hat ettől a fekélytől, ettől az eszteleneségtől végre-valahára meg kellene szabadítani a társadalmat. A művelt kor emberéhez nem illik a barbár eszjárás. *Ha valakinek baja van, jogsérelmet szenvedett, akkor az orvoslást a jogrendben, a törvénynek keresse; a kultúr-társadalom ez alól kivétel nem engedhet, nem térheti, hogy valaki önbíráskodást gyakoroljon, kivált oly esztelen módon, amelynek a becsület helyreállításához semmi köze.*

A kath. egyház régen küzd ezen „megvetésre méltó, a gonosz szellem ösztönzésére behozott szokás” ellen; utóljára (1563) a trienti zsinat (sess. XXV. c. 19 de reform.), majd 1869 ben IX Pius „Apostolice Sedis” kezdetű konstitúciójában kiközösítéssel bünteti mindazokat, kik a párbajban részleges, vagy arra bármilyen módon segédkeznek nyujtanak. Aki a párbajban elesik, azt egyháziilag eltemetni, érte gyászmisét mondani nem szabad, mindezt azért, hogy az egyház a hívőket annál hatályosabban tartsa vissza az isteni jogok elleni merénylétől.

De a társadalomnak is végre meg kell tennie a magáét, előléteinek kell nyilvánítania azt, ami önmagában a legesetebb előítelek egyike, maradványa a régi barbár kornak. Kivált a nők tehetnek sokat e tekintetben, ha a társaságukba nem fogadják be azt, aki a párbaj eszteleneségére vetemedik.

Az okos angol nem viv párbajt, a belga is a minap igen szigorú törvényt hozott a párbaj ellen. Nálunk is szigorítani kell a büntető törvénykönyvnek erre vonatkozó elég enyhe paragrafusait, és nem volna szabad azt éppen a törvényhozóknak megsértenők.

Ha annyit lármáznak az emberek az előlételek ellen, ám vessek le ezt a csunya előlételet, melyet párbajnak hínak. Örven-

detes jelenség, hogy éppen a napokban Békes-Csabán, Nagy-Varadon és Budapesten indítottak társadalmi mozgalmat a párbaj ellen. Bárcsak terjedne a jó pelda — ide mifelenk is.

Helyi hírek.

Adomány. Bende Imre püspök örömlőssége a nyitrai kath. legényegyletnek 50 frtot adományozott. Ezen kegyes adományt halas köszönetet mond az egylet elnöksége, ugyszintén fűző Zongor József tanár úrnak, aki 2 frtot adományozott az egylet céljaira.

Halálozás. Folyó hó 25-én *Fekete István* jómódu asztalos és nyitrai háztulajdonos szívvelhűdésben meghalt. — Fekete Beesben járt üzleti dologban s a balál őt éppen akkor érte utól, mikor a bees-budapesti gyorsvonaton hazasietett meg pedig Marchegg és Pozsony között. A hirtelen halál a vonat utasai között nagy szenzációt okozott, azt hittek, hogy kolera-ban halt meg, ugyanarra, hogy többen felelmökben Pozsonyban odahagyták a vonatot. Az orvosi vizsgálat azonban kiderítette, hogy nem kolera, hanem szívvelhűdés vetett véget a derek iparos életének. — Megemléstésre érdemesnek tartjuk, hogy Fekete, Bende püspök bevonulása alkalmával a nyitrai iparosok által emelt nagyszerű diadalkapun 12 legényével dolgozott teljesen ingyen.

A nyitrai ügetőversenyre — mely október hó 1-ő napján d. 10 órakor tartatik meg — 6 kettős és 3 egyes fogat, a *lóversenyre* pedig, mely ugyanaz nap d. u. 3 órakor tartatik meg, 9 ló van nevezve, egy a sík-, mint gátversenyre Nyitra és a szomszéd vármegyék összes előkelősége bejelentette a versenyen való megjelenését.

Adományok a lóversenyre. Herceg Odessai Geza egy tiszteleddiját, báró Wodianer Albert 50 frtot, gróf Karolyi Alajosné 10 frtot, báró Haupt-Stummer Lipót 15 frtot, báró Wattenwill Lipót 5 frtot, Uzovich Pál 5 frtot, Vagyon István 10 frtot, Craus István 5 frtot, Herwerth Antal 5 frtot, Jozsits Gyula 10 frtot, Markovics János 2 frtot, Szabó és Belák 2 frtot adományoztak október hó 1-jén Nyitra megartandó lóversenyek céljaira.

Közeledik a tél. *Matejcsky Mária* a hétfői vásáron olcsó áron akarván kabátot jutni, egyet, mely épen felügyelet nélkül állott, egy satornói elemelt. Csak hogy nem mind olcsó ami kevesbe kerül, mondja a közmondás, az asszony rajta vesztett, elfogták. Hasonlóképp nem került el sorsát, *Czakó Mária* gerenceseri lakosnő ugyanazon vásáron, ki nem válogatott, hanem lopott ami keze ügyébe került, azt gondolván, hogy soha sem tudja az ember mire lehet szükség. A rendőrség azonban ugy találta, hogy egy kis börtön jó szolgálatot tesz neki, mely után Gerencesre toloncolják.

Megörült. Folyó hó 26-án nagy feltűnést keltett egy eszedleány a varoshaza előtt, amennyiben eketlen larma és kiabálás között vad táncnak kerekedett nyilvánosan az utcán. A szerencsétlen leányzó a városi rendőrség bekiserte s vallatásra vettek. Azonnal kitűnt, hogy örülttel van dolguk. A meglehetősen szegény leány neve *Lenyeg Klára* és perbetel születes. Korházba vittek.

Hűlen eszedélek. Spanyár István, nyitrai lakos és hentesmester eszedje, Oravek Mária, gazdája tulajdonából a különböző húsnumek elemelését regóta s szinte rendszeresen ızte kedvese javára. Az edeni állapot soka azonban már nem tarthatott. Spanyár István regota gyanut táplált eszed-

edje ellen, miben megerősíté a padlásán szerzett tapasztalat, mely felfűde a titkot, melyet, hogy őrizzenek a eszedé ruhámentit hivatva lettek volna. A hűlen szolgálat a rendőrség vette gondjába. — A második eset mintegy kiegészítése akar lenni az előbbinek. Mig ugyanis ott etel, addig itt az ital kezezi a corpus delictit. Schwarz Lipót szesz-italok kereskedőjének eszedje t. i. hogy kedvesét magának minél inkább leköttesse, „bajjalul” gazdája sörét használta fel, de rajt vesztett, mert ép egy ily ekszedicó alkalmával gazdája tetten esipte s mint fenti, a rendőrség őrizete alatt várja méltó jutalmat.

Katolikus kör Nyitra. Lapunk mult szanában közölt cikk nagy érdeklődést keltett a katolikus körökben, ugy Nyitra városában, mint közeli vidéken. Ezuttal egyelőre csak annyit hozunk köztudomásra, hogy előző vidéki körök is magukéva tettek az eszedést és maris erkezeletet tartottak az egészséges és mindyavajunk által olajított eszme keresztülvitelére. Örvendünk, hogy egy cikkel is ennyit sikerült elérni, s lapunk közönségét kellő időben az eredményről értesíteni fogjuk.

Párbaj. Ezen cím alatt a következő, Stolz Alibarra emlekeztető croquis-t vesszük. Váraljának legöregebb emberei is mondogatták, hogy sok verekedésben vettek részt s talán meg többet láttak, de olyan háborúságra, amilyennek szerdán delután voltak tanúi, nem emlekeznek. Ezen a napon ugyanis negy és öt óra között ket asszony rendezte becsületbeli ügyet. Mint minden delután ugy most is együtt tresceltek a kormány pezdidiájáról, melyet a királyi beszedek sugalmazásánal tanusított, a valuta-valságról s egyéb napi eseményekről. Csak hogy a eszedes politizálás valamelyik kérdés fölött veszedesse fajult s az egyik feleink szájaból kiszalasztotta e szót: részeg. A másiknak sem kellett több! Kicsoda, én részeg?! — Majd megmutatom én, ki a részeg; — s fogta magát s támadójának hol egyik, hol a másik fület fogta, mig másik kezével majd jobbról majd balról osztogatta okének csapásait. A megszaporodo t nezőközönség ket pártra szakadt s vig hahota között biztatta mindegyik a saját favoritját. Csak a fejét, hogy meg ne sántuljon; kiatta az egyik fel. Lapsitd be az orrát, hogy maskor ne dugja masok ügyébe; vélekedek a másik fel. A küzdők pedig már a földön henteregtek; es szerencsére rendőr nem mutatkozott, hogy elrontsa a nezők multságát. Végre egy nező megunt a kérdésnek függőben való tartását s látni akarta, ki a részeg. Egy putony vizet öntött a viaskodókra. Ezzel a harcnak vége volt, mert mindketten megmutattak, hogy felnek a víztől; hazaszöktek. A nezők pedig egy szép emlekket gazdagodva távoztak a szimhelyről s áldották azt a földet, melyen ilyen Lukreciak teremnek.

A nyitrai vármegyei közkórház 1892-ik évi beteglorgalmáról kimutatást közöl dr. Biringer Ferenc kórházi igazgató. A kimutatás ket, általános és részletes részre oszlik. Az előbbiből megtudjuk, hogy az 1892. év folyamán felvetetett 797 férfi és 481 nő, összesen 1278 beteg. Ehhez az 1891. év végével apolas alatt mondottakat, azaz 59 férfi és 46 nő, összesen 105 betegot hozzáveve az 1892. évben összesen ápolatott 856 férfi és 527 nő, összesen 1383 beteg. Az ápoltak közül elbocsajtatott: gyogyultan: 439 férfi, 258 nő, összesen 697 egyen, mi a betegék 50 4/10-át kezezi. Javulva távoztott 254 férfi és 112 nő, összesen 366 egyen, tehát 26.5% Gyogyulatlanul hagyta el a kórházat 31 férfi, 29 nő, összesen 60 beteg, azaz 4.3%. Meghalt 71 férfi

Ilyen jelenségek természetesen meg kevésbé voltak alkalmasak lecsillapítani felkorbácsolt kedélyemet.

Meglátszott rajta, hogy más valami foglalkoztatja elmejét. Hozzájárult meg egy más körülmény, mely meg rettenetesebbnek tünette fel előttem a valót.

Társam, Lajos az ő ragyogó egyenruhájában a királyi kíséret után ment, s Matild közelébe kerülven keeses és elegáns üdvözléssel köszönt s mielőtt eltávoztott volna kétszer-háromszor visszatekintett a leányra, mely őt annyira elbűvölte.

— Késztelen volt, hogy Matild komtesz hűlen lett hozzam. — Midőn beesteledett, lesbe állottam házuk körül, s nem sokára láttam, hogy ideálom elhagyja a kaput egy asszony társaságában, kibem most már komornáya előlépetett, volt szobalányára ismertem. Követtem őket, s mivel a királyi palotába mentek, sejtettem, hogy őj-jeli szent beszédre mennek a királyi kápolnába. Ugy is volt. Utánok mentem tisztes távolban észrevetlenül, mignem a kápolnába értek.

Csalfa vetélytársam már ott várta, gondskodott számukra kényelmes ülőhelyekről s maga is melléjük telepedett le. A szent beszéd alatt néhányszor szóltak egymáshoz, anélkül, hogy tekintettek volna egymásra.

Magam polgári ruhában öltözve, ami szigoruan meg volt akkor tiltva, leskelődtem rajok, s nem kerülte el figyelmemet legkisebb moccanásuk sem. Tíz óra felé a beszédnek vége lett és a hallgató közönség eltávoztott, felök ment Matild és lovagja. En távolról követtem oly észrevetlenül, a mennyire csak lehetett.

Guevara nem vezette hölgyét egyenesen haza, hanem cik-cak utakon, nyilván,

hogy minél tovább együtt maradhassanak. Végre megtelepedtek egy sötét ülőhelyen, a komorna kisse hátrahúzódtott, hogy magukra maradhassanak.

— Egy láttam, hogy Matild ismétletlen felemelte fityólat és láthatólag sirt.

Nem tudtam magamnak megmagyarázni a sírás okát, de arról megvoltam győződve, hogy nem miattam sirt, ki akkor a pokolra kárhözottak kínját viselém. Midőn azt hittek, hogy egyedül vannak, búcsuzáskor hangosan mondtak:

— Tehát holnap? mondá Matild grófnő.

— Holnap biztosan, viszonza lovagja.

— De írj még, ha szükségsz lesz, hogy tudjam magam tájékozni. — Meg lesz, viszonza amaz. — Isten veled! — Isten veled! Es kezét szorítva elváltak.

Olyan lettem, mint a vérszomjas tigris. Alig hogy egyedül láttam Lajost, feleje rohantam. — „Nyomorult!” — kiálték ra, miattal utját állottam.

— Mi bajod van, mondá amaz ingóruiten, nem kis meglepetéssel.

— Szamolunk, ebben a percben valamelyikünk megöli a másikat, viszonzam szörnyen felhaborodva.

Ember megörült! kiáltott amaz, s mivel kihívásomra felelni nem akart, meg egyszer oda vágtam neki: — Áruló es gyáva vagy.

Nagy esend következett e szavakra, mint a kitörendő vihar előtt. Lajos, ki bátor tiszt vala, gepiesen ragadta meg kardját, de végső erőmegfeszítéssel meg magába fojtotta méltó haragját.

— En, látván, hogy nem bírom párbajra ingerelni, ami meg inkább fokozta dühömet, iszonyu gyalázatot dobtam arcába.

Guevara felordított, mint egy sebzett oroszlán, s miattal rám akart rohanni, egy erős kéz visszatartotta karját.

Hogy jöttök ti ehöz? mondá egy esengő férfias hang a sötétben. — Hozzászatlakoztunk csakhamar meg más két testőtiszt, kik civakodásunk utolsó mozzanatát hallották, de minden bekere törekvő rábeszélésök eredménytelen maradt, mert most Lajos lett az őrzőngő, en meg, celomat erven, nyugodtabb maradtam.

— De Isten szerelméért, mondá az egyik, ha viaskodni akartok, hat tegyetek, mint lovagias emberekhez illik, de ne dulakodjatok mint ket részeges naplopó az utcán.

Figyelmeztetésesnek fogantatja is lett. A ket gardista szekundánsnak kinalkozott s felkerestünk egy alkalmasabb helyet, hol a párvialatunk megtörténnie kellett.

Ragyogó holdszugaros apríli éj volt, ugy hogy akár fényes nappal, ugy láthatunk. Lajos a kapott gyalázat következtében, en meg a biztos arulás tudatában vérszomjasak voltunk.

Első mérkőzésre ellenfelem könnyen megsebesített, mi csak fokozta dühömet, ugyanarra, hogy vakon osztogattam a szárasokat, melyek egyike Lajost szive tájékan találta, s a következő pillanatban csaknem elettelelül rogyott a földre. A segédök hozza ugrottak, hogy megvizsgálják a sebet, de felesleges volt, mert a következő pillanatban haddokolni kezdett.

— Árulonak tartottal — hörge Guevara, — tud meg most utolsó percbem, hogy sem áruló, sem hűlen barát nem voltam. Ártatlanul halok meg, s ment vagyok a bűntől, melylyel gyanusítottal. Tudd meg

hat az igazat. Matild atyját titott politikai eszmei miatt ellenfelei bevadolták; s jól tudod, hogy a hadügyminiszter unokája vagyok. Erről beszeltünk a grófnővel titokban, s maris hiszem, hogy megmenttem a gróf életét, miattal a magameval fizetek.

Midőn e szavakat hallám, mintegy eszmeletlenül rogytam tédre clettelel barátom hullájához s egy szoranyú fájdalomkialtással ajkaimon elaltam el. — Nehany nap múlva, miattal lazom következtében csaknem a sirt szelére jutottam, ket vaskos levelet kézbesítettek át nekem. Az egyik a hadügyminiszteré volt, ki tudtomra adta, hogy mivel a gyalázatos eset nagy botrányt okozott, látvonom kell a királyi őrségből és a Filippini-szigetekre vagyok athelyezve előléptetes renénye nélkül, a másik pedig Matilddal való levelezésem tartalmazta. Hozza volt esatolva meg egy nevjegy, melyben hideden, szarazon tudtomra adja, hogy mindennemű összeköttetésünk ezenel mindörökre megszakitva van.

Ezota ha a zoldesutortól bekövetkezik, nem lehetek többé Madridban; futok a világ bármely tájára, hogy fájdalomamat, lelkiismeretfurdalásomat elneútsam.

— Es nem tudott azota megvizsgáztatolni, kérdé Margit grófné elérkezeyült részvétellel.

— Lehet-e megvizsgáztatolni, ha az ember vak dühének egy ártatlan barátot áldoztat fel? viszonza az ezredes, miattal szavaira hallgatag siri esend következett, melyet sonki sem meré-zelt megszakítani. X.

ülésán... titkot, nem... sások... előbbi... az ital... őt sze... i, hogy... thesse... fel, de... pedicó... t feuti... lto ju...
Lapunk... klódes... Nyitra... d egye... a, hogy... tek az... tak az... hajtott... hogy... s la-... nyeny...
etkező... esszük... ndogat... részt s... labora-... voltak... uganis... endzte... tan új... p-ziti-... galmá... es egyé... des pos-... eszeke-...
ból ki-... nak sem... Majd... s fogta... a ma-... el majd... a se-... g ket...
biztatta... a fejet... yik fel... e dugja... fel. A... tek; és... t, hogy... egy me-... o tart-...
a egy-... put-... Ezzel... n meg-... szóktek...
gazda-... ták azt... zremek...
Zökr-
kimuta-...
zi igaz-... eszletes...
k, hogy... 97 fer-
ühöz az...
ottakait...
5 bete-...
en apol-...
en 1383...
tt: gyó-...
en 697...
ez. Ja-...
összesen...
latlanul...
5, össze-...
74 fer-
politikai...
s jói...
kája va-...
tikban...
a a gróf...
egy esz-...
barátom...
laltással...
mulva...
em a sir...
kezb-...
ingym-...
mivel...
okozott...
és a Fi-...
sling Ma-...
Hozza...
yben hi...
gy min-...
l mind...
bekövet-...
futok...
almam...
vígazs-...
ekenyult...
a az em-...
ldo-...
latt szá-...
zett, me-...
ni. X.

és 65 nő, összesen 139 beteg, mintegy 100%
1892. év végével maradt: 58 férfi és 63 nő,
összesen 121 beteg, 8,89%. Ezek után kö-
vetkezik a betegforgalom havonkénti kimu-
tatása, mely statisztikából látjuk, hogy ja-
nuár hónap szolgáltatta a legtöbb beteget:
139; október pedig a legkevesebbet: 82.
Legtöbb gyógyult januárban, legkevesebb
volt októberben, ott 76, itt 43. A balan-
dóság legnagyobb volt májusban, legkisebb
decemberben. Összehasonlítva a betegforgal-
mat a múlt évvel: A felvetelek száma 3
beteggel növekedett; az összes ápoltak száma
ugyanaz maradt; az elhcsátottak összege
apadt 16-al, az elhaltak pedig 26-al. — A
halalozási százalék a halálkölve behoztak
számát, 8-at levonva: 9,47%. A halalozási
arányszám a múlt évhez viszonyítva 1,93%-al
esökkent. — Az ápoltak között volt: val-
lásra nevez: róm. kath. 1257; evang 44;
ref. 13; izr. 66; ismeretlen vallású 3. Ille-
tőség szerint legtöbb volt nyitrai megyei: 1076.
A külföldet Egyiptom képviselte 1 személy-
lyel. Ismeretlen illetőségű volt 4. Foglalko-
zásra nevez a legtöbb beteg a napszámosok
közül került ki, számszerint 205 férfi és
173 nő. Általában a kezmvisek túlyomó-
lag vettek igénybe a kórházi ápolást. Ezek
után részletes kimutatást közöl a betegség-
fajok szerint, majd számat ad a végrehaj-
tott műtétekről, melyek között nem egy er-
dekes is található. Ezt követi a fogászati
műtétek kimutatása. A műtétek száma a
múlt évhez viszonyítva 2-vel emelkedett; a
műtétek gyógyítása 4089 napot vett igénybe.
— A kórházok csoportos kimutatása után a
gyógyulási százalék kimutatása következik
körcsoportok szerint, illetve a halalozások
és százalékaik kimutatása által betegség
és életkor szerint, mely utóból látjuk,
hogy az 50—60 év közöttiek szolgáltatják a
legbővebb beteget. A gumókoros bantalmakról
szólván több igen érdekes esetet, illetve
gyógykezelést említi. A kimutatás az újdon-
keletekről is megemlíti, valamint a he-
venyszerűesek esetéről is. Az elmebajok
után az emesztési szervek betegségeiről,
majd az ivarszervek fertőző betegségeiről és
bujakoros bantalmakról szól igen bőven. —
Az elmézés 1892. évben Weisz Hermann
nyitrai lakos berlete mellett történt. A ki-
mutatás az évi átlagos etlapot is közli. Kap-
csolatban eme táblázattal szó van a külön
orvosi rendelésekről is. Mielőtt befejeződnék
a kimutatás, kitüntetve lesz a kórház gaz-
dasági kezelése attekintőleg, miből megtud-
juk, hogy egy-egy ápolási nap átlag 57,48
krba került, tehát 197 kerral több, mint a
megelőző évben. Végül a kimutatást beza-
rja a kórház betegségező intézményének penz-
tarforgalmi kimutatása. E szerint a bevétele
50 frt 34 kr, kiadás 13 frt 08 kr.
Piaci árjegyzék. A 1. hó 29-en
megtartott hétfővasárnapon a gabona-árak a kö-
vetkezők: Alpa 6,90—7,50 frt; buza 6,90—
7,15 frt; rozs 5,80—6,00 frt; Tengeri nem
volt; bab 4,50—4,60 frt.

Vegyes hírek.

Egyházmegyei hírek. Ifj. Ucsnay
István alsókerületi adminisztrátor ugyanoda
plebánossá neveztetett ki: Kapsz János
baani segédlelkész pedig Kis-Gradnára ment
plebánosnak. — Segédlelkész minőségben
athelyeztettek: ifj. Diera Ignác Kis-Grad-
náról — Turnára; Vermessy Kálmán Kasz-
száról Baunba, Baross Károly Rakováról
Kasszára. — A gerencséri és kosztolnami-
tici plebániára október vegeig concursus hir-
detették.
Bende Imre püspök ur ömeltősá-
gának esutortokán és penteken vendége volt:
Szechenyi Tivadar gróf. — A püspök ur
tegnap szombaton 50-an Moconskora utaz-
zott, de hetlőn október 2-án ismét visszatért
Nyitrra. **Ő Felsége nevenáján** október 4-én
pedig a püspök ur deléltő 9 órakor a sze-
kegyházban ünnepélyes szl. misét mond.
Gróf Károlyi István barátainak
kerelmere vegleg megis elfogadta a F. M.
K. E. elnökséget, mely nyereseghez az egye-
sületnek öszintén gratulálni tudunk, mert
ő exicája ismert erejével és ügybuzosága-
val fényes viragzatra fogja juttatni az egy-
letet. — Gróf Károlyi mesés gazdagsága
lőur birtokai kiváltképen Szatmármegyében
feksznek, főheíye Nagy-Károly, mert is
Károlyi megének hívják. Gróf Károlyi I. szü-
letett 1840-ben február 2-án, tehát elede
delen levő ferhu. Az 1869-iki Klapka-fele
magyar felkelő seregben mint 21 éves ha-
lalt tiszt vett részt, de elogatvan, bezára-
tot; Bismarck személyes közbenjárására
azonban szabadon bocsátott. Az ariszto-
kraciában a szabadelvű iránynak feje
és nagy támogatója volt Tisza Kálmánnak egy-
ideig, meg nem az ő híres „ei nem mondott”
beszedevel megbukta a bihari kormány-
elnököt. A Tisza-dinasztia megugathatlan
tronja azonban romba dőlt, mihelyt Károlyi
István meg csak reá csapást merit készült.
— A beszéd tudvalegőleg nem mondottat
el, mert Tisza Kálmán tanácsosabbnak tar-
totta Károlyi neikül megbukni. — Gróf
Károlyi István, nagy barátja volt az elhunyt
Rudolf trónörökösnek, s éppen ez okból volt
hatalmas befolyása az úvárnál; ugyanezak
meghítt barátjai közé számíthatta a walesi
herceget, az angol trónörökös, kinek ked-
veert országára szóló mulatságokat rendezett.
Nagy-Károlyban és Budapestben. Nagy sze-
rejt játszik, mint a pesti jockey-club igaz-
gatosági tagja és a nemzeti kaszinó igazga-

tója. — Fogadtatására, mint halljuk, nagy
előkészületeket tesznek.
Jótekonyság. Bende Imre püspök
ur ömeltősága 60 frtot volt kegyes a práz-
női tűzkárosultaknak utalványozni, kiknek
nevében ez uton is halas köszönetet mond
a bossáni plebános.
Nyilatkozat. A keresztény négy-
let méltóságos elnökötől f. evi augusztus
5-en kegyesen utalványozott és szeptember
18-iki kelettel küldött 4 frt szóval négy
frtról tiszteletteljesen alolított *koloni* és *csi-
tári* népviselet képviselői, érte halas közö-
netünket mondva, ezennel lemondunk és el
nem fogadjuk, részint azért, mivel mi a
püspöki ünnepélyre kegyelmes főpásztorunk
méltóságos Bende Imre püspök ur iránti
hódolathól, gyermeki szeretetből jelentük
meg, másrészt azért sem fogadjuk el,
mivel Fülöpp László plebános ur szí
vessége az ünnepély napján rólunk gondos-
kodott. Miután a kegyesen küldött 4 frtről
lemondunk, egyuttal mely tisztelettel a mé-
ltóságos elnököt kerjük, miszerint a küldött
4 frtot a Felvidéki Magyar Közművelődési
Egyesületnek magyarosítási hazafias célra
juttatni méltóztatsek. Kelt Csitáron, 1893.
évi szeptember hó 25-en. *Maqa* János, *Ment*
Erzsébet, *Péli Orbán*, *Balkó Veron*, esztari
lakosok; *Brat* Balazs, *Sándor Ilon*, *Sándor*
János, *Brat* Veron, koloni lakosok.
Kinevezés. *Patthy Andor*, a pozso-
nyi kir. tabla jegyzője Vag-Sellyere járás-
bíróva neveztetett ki. Kineveztek még *Levéló*
Károlyt, nyitrai törvényszéki joggyakornok-
ot a nagytapolesányi járásbírosághoz al-
jegyzőve.
Nagytapolesányból jelentik lap-
pünknek, hogy Bende Imre püspök ur 6 mel-
tősága nagytapolesányi tartozkodása alatt
magas látogatásával tüntette ki báró Stum-
mer által alapított kórházat, hol apostoli
leereszkedéssel minden beteghez néhány ker-
dest intézett, viganzdó intelmet. A magas
látogatás szerenésében részestül még a
kórház gondos orvosa és gondnokja is, vala-
mint a mindenütt az ünfeládozás anyyi cso-
dáját művelő apácák. Nem mulaszthatjuk el,
hogy ezért örömlünk és halankat ki ne fe-
jezzük, de különösen, hogy a mit remélni
sem mertünk volna, hogy szereny, de a jó
hírnev magaslatán álló iskolánk részestül e
magas kiténtésben. O méltósága ep a tá-
vozás reggelén, mikor már minden kész volt
az elutazásra, kegyesen fogadta a nagyta-
polesányi előjárói kar tiszteletét; ezt is
magával hlván meg az iskola megtekinté-
sere. Mily jól érezhette magát o mlta a
bar tot anyanyelvű, de úgy az óvoda, mint
iskolában mindent magyarul tanuló és va-
lóban — bar az iskolai év kezdetén —
talpraesett teleleteket adó kisnyek között,
bizonyítja, hogy több mint 2 óráig időzött
közünk 8 mily kitüntetés, a kis óvodások
szep cneukérett, felköszöntőjükert szep össze-
get kaptak cukorkákra; de kitétek magu-
kért a nagyobbak is, a telő osztályok leány-
pövendekéi egy gyönyörű cnekek fogadták
o méltóságát, mely annyira megnyerte tes-
zesét, hogy maga szanára leiratni és Nyit-
rrára küldeni elrendelte.
Wekerle sulya. A magyar minisz-
terelnök magandolgával eddig igen keveset
foglalkozott a sajtó. Nem beszelt róla senki,
mint a jőveveles leányról. Egyszerre fesse-
getni kezdik család titkait, hogy felesége
milyen jó gazdasszony, ki hamisítatlan sa-
játkezüleg eteti csibét, o meg kitünő leté-
nyező, mert 50—60 paripát tart danoi
pusztáján, Fehérmegyében. Az elmes új-
ságrók meg azt is kiszámolták, hogy meny-
nyit — nyom öngyméltósága, t. i. egy sze-
meryívél sem kevesebbet, mint 114 kilót.
Meg azt is kisütötték, hogy tavasz óta 3
kilót vesztett. — Ez igen orvendetes volna,
ha azota Wekerle valutáján az ország is
nem vesztett volna! Mikor a miniszterel-
nök ur 1892. aug 2-án megállapította a 20
koronás (21 frankos) arany értéket 10 frt-
ban, akkor a 20 frankos arany ára 9 frt
52 kr volt s jelenleg már 10 frt 1 kraj-
cárba emelkedett; tehát egy 21 arany frank
(20 korona) most legalább 10 frt 51 kr.
Ennyi gond mellett, nem esoda, ha a mi-
niszterelnök ur 3 kilót veszt, mikor az or-
szág legalább harminc méteranászt vesztett
aranyban. Azert jobban őzi a hetfejű sar-
kánynál Wekerle Sándor az arany koroná-
sokt és nem engedne belőle egyet sem a
forgalomba. Erősen megvagyunk győződve,
hogy ha a 20 frankos arany azsioja jövőre
is 10 frton marad, a miniszterelnök tovább
is fog fogyni — sulyában, migem csont-
vázza szarad. Kivanjuk, hogy növekedjek
Wekerle, de apadjon az azsioja, mert ez
többet árt neki, mint az egész egyházpoli-
tika és vámannyi ellenzeiki szonok egytté-
vé!
Elefantból értesülünk, hogy Edels-
heim Gyula Lipót báró, ki a felső-elefanthi
Lucenbacher (azelőtt Csarada) fele birtokot
megvásárolta, most ugyanott megvette 5000
frton a palosok régi birtokát, mely néhány
év előtt meg a magyar vallas-alap tulajdona
volt, s attól Kállai ügyved vásárolta meg,
míg nem most Edelsheim báró, egykori or-
szágos paranesnök s lovassági tabornok egyet-
len fiának a fentnevezett aron atengede. —
A fiatal báró — mint értesülünk — igen
vagyonos ember, Horvát és Szlavon orszá-
gokban terjedelmes fekvőeségei vannak. Ele-
fanthi székfoglalóját az által tette endeke-
zetessé, hogy az ottani kedvelt plebános
Spacsék Alajos urnak 100 frtot adott át

azon célból, hogy azt a szegények közt ki-
ossza, ami mult vasárnap meg is történt.
Vigyázzunk a gyermekekre.
Szeptember 28-án Tormoson verlazító sze-
rencsetenseg történt. Egy vigyázatlan anya
bolesóien hagyván kis gyermekét, nem vette
észre, hogy a szobába sűldő malacok beha-
toáltak, melyek a bolesőt feldöntötték s az
alig néhány hónapos kis gyermeket ektele-
nül összemarták. Nemesak orrát harapták
el, hanem szeméit is, sőt, ami elég saját-
szerű, a kis gyermek szája *belől* is mut-
tat harapott sebeket. Ami valószínűleg on-
nan magyarázható, hogy siras közben a
gyermek szájába latolt az állat. A szeren-
csetlen anya most Nyitrra hozta orvosi
kezelés vegett az összemart gyermeket, ki
ha kigyógyul is, anyja vigyázatlanságának
bizonyítványát egész életében fogja viselni
arcán.
Elfogott szökevény. Kuvalingér
Vendel annak idején önként megvált a katona
életől, s mint később kitűndött, Amerikába
szokott. Ott azonban csakhamar elunta ma-
gát s a hűtelen elhagyott hazába vissza-
kiváncszott. Vissza is jött e napokban. Töt-
megyeren azonban felismerték a katonaszö-
kevényt s felettes hatóságának kiszolgál-
tatták.
Rablás. Beecska András és Kónya
István, lúki lakosok régóta hírhedtek ga-
rada természetükről. Nemrég a keresmá-
ból hazafele tartó Kaluch Károlyt, odaváló
lakost, nyílt utcán megtamadták, a földre-
pereték s a nála volt 3 frt 20 krtól meg-
fosztották. A tetteseket az illetékes ható-
ságnak átadták.
Megfultak. Szakoleáról jelentik lap-
pünknek, hogy ott szeptember hó 25-en egy
munkásnak két gyermeke, kiket szüleik el-
zárva hagytak otthon, míg magok a mezőn
munkával foglalkoztak, a magok által
gyújtott szobazut következében megfultak.
— A kétségbeesett szülők, kik részben
magok okai a szerenésatlanságnak, kétség-
beesése oriasi.
Betörés. Grünzweig Mór farkasdi
lakos holtjába szeptember hó 26-án isme-
retlen látogatók betörték, s onnan mintegy
200 frt értékű rövidírtat magokkal vittek.
Mint hogy a tettesek pontos lakcímkövel el-
latott nejgyeget elfelejtettek ott hagyni, igen
bajos lesz öket megtalálni.
Baleset. Szept. hó 25-en Szabó
István cabaji köljegyző a nyitrai vásár-
ról hazamenet előződni akart egy az or-
szágú hosszában labatlanokodó fuvrossal, s
lovai egy kavicsrakásra huztak fel kocsiját,
mely felforult, de oly szerenéslenül, hogy
Szabó a kocsit ala esett s súlyos horzsolást
szenyvedett karján és mellén. A serült mint-
egy négy hetig kenytelen lesz az ágyat őrizni.
Tűzek. Csáporon a cigány-city-ben
szept. 25-en tűz ütött ki. A megremült raj-
kok, kik különben igen szeretnek melegedni
a tűznél, iszonyú jayveszekelesben törték ki,
mert a tűzvesz az egész szorosban egymás-
melle épített cigány faubourg-t elpusztítással
fenyegette. De a vesz szint helyen megje-
lent tűzoltók egy visko kivételével az egész
cigánynegyvedet megemntették.
Az árpavásár elhalasztása.
Az országos magyar gazdasági egyesület el-
nöksége a budapesti árpavásár és kiállítás
megnyitásának határidejét október hó 15-ig
halasztotta, minel fogva október 15-éig meg
mindig küldhetők minták. A ny. g. e. el-
nöksége újbol kéri a termelőket, hogy f. évi
árpatermesüket a budapesti vásárral egybe-
kapcsolt kiállításon mindenesetre mutassák
be. A minták az Országos Magyar Gazda-
sági Egyesületnek Budapest, Köztelek cím
alatt küldendők. Bejelentési lapok ugyanott,
vagy a ny. g. e. titkáranál Nyitán kaphatók.
Amerikából csak e napokban tért vissza a
világhírre vergődött Mauthner Odón hazai magkeres-
kedő cég főnöke, ki egész nyaron át ott tartózkodva,
ezen idő alatt sorra látogatta Amerikának nevezte-
sebb fam- és kert-telepeit és itt nagyon ügye-
lemre méltó érdekes és fontos tapasztalatokat gyű-
jtött, a melyeknek közérteletét rendkívüli érdeklődés-
sel várják a mezogazdasági és kertészeti körökben.
Egyébiránt úgy halljuk, hogy Mauthner egy élészó-
val több felolvasás során, valamint egy cikksorozat-
ban fogja említett tapasztalatát közrebocsátani.
Visszatérve Európába még itt is több olyan kulturá-
lalmot látogatót meg, melyeknek föltmívelési és
hertészeti haladottsága magas színvonalon áll. Töl-
bök közt Hollandiát, a virághagyomány híres országát
is meglátogatta és itt személyesen válogatta össze
öge részére a szebbnél szebb virágu hagymákat.

Irodalom.

Megjelent: **Hitelemző beszédek.**
Irta: Melcher Alajos. Többek közreműködé-
sével fordította dr. Kiss János. Szeged 1893.
3 kötet. Az egész mű ára 5 frt 40 kr. (E. s. 22.)
Egyik budapesti kirandulásom alkalmával többek társaságában meglátogattam a
Jezus sz. szive templomát, mely a jezsuiták
gondozására van bízva. Vezetőnk s magya-
razónk a diszes új templomban a híres P.
Weninger volt, a kinek május havi beszé-
deit éveken át annyi áhitattal szokta volt
hallgatni a budapesti publikum az angol-
kisasszonyok templomában. Magam is onnan
ismerem a patert, a legnagyobb szonokot,
kit életemben hallottam.
Amint az egyes darabokat mutogatta,
ki ajándékozta az oltár, ki csináltatta a pad-
okat, a szoszekre is került a sor s ennek
kapcsán a Hock János s mások által újab-
ban tartatni szokott u. n. konferencia-beszé-

dekre. Weninger, ki épen úgy ismeri a szó-
noklat művészetét, mint a mai ember lelke-
nek bajait, ezt a fontos nyilatkozatot tette:
Uraim! mi ezekkel a konferenciákkal, melyek
mindig csak valamely általános kérdéssel
foglalkoznak, nem fogjuk vallásosakká tenni
az embereket, ezek csak a füleket gyönyör-
ködtetik, de a szívet hidegen, az eszt ho-
mályosan hagyják; nekünk a *katekizmust*
kell magyarázunk, ebből majd megismerik
embereink hitüket s vezéreltetnek vallásos-
ságra. Lesznek katolikusok.
Igy a nagy férfi, ki mondatát az élet-
ből merítette s igaza volt. Embereinket val-
lási igazságainkra kell tanítani, különben a
legszebb frazisok is a hitelet előmozdítása
szempontjából csak szalmacséplés számba
mennek.
Ez a P. Weninger jutott eszembe, mid-
dön Melchernek dr. Kiss J. által fordított
„Hitelemző beszédeit” kezembe vettem, azét
a Melcherét, akit papságunk „Levelek egy
fiatal lelkészhez” című művéből oly előnyö-
sen ismer. Örülök a megjelenésöknek, mert
P. Weninger óhaját, hogy a katekizmust
magyarázzuk a híveknek, ezekben a beszé-
dekben megvalósítva látom. Elejétől végig a
kis katekizmus teteleit fejtegeti beszéd alak-
jában, érdekesen, evangéliumi kenetességgel
s oly könnyűséggel, hogy hallgatója valóban
keresztény tanítást merit belőlük a megsze-
retelt azt. Tanult ember szól minden beszéd-
ből s nem üres tautologus.
A három kötet több évre való beszé-
det tartalmaz, az egész katekizmust.
Ezeket használva a lelkész, hievitt *végig*
oktatja a hit igazságait, nem lesz kenytelen
kapkodni a témák után s a jó munka jó
gyümölcsöt fog teremni hívei lelkeiben. Ami
a regibb német tudományból hibásan került
bele a szövegbe, pl. hogy a népeknél a val-
lást uralkodók hozták be (I. 7 l.), vagy,
hogy a leleknek három tehetsége van (10 l.)
s hasonlókat a theologus maga igazít ki,
mert különben pompás az egész tartalom,
valóságos szent-beszédek ezek mind. Jó es
tanult lelképásztor ennel szebben és haszno-
sabban nem oktathatja hievit.
Azert ezt a 3 kötet „Hitelemző beszé-
det”, mely a Weninger által hangsúlyozott
cél szolgálja s melyet a papságnak, ha a
katolikusok regenerációját akarja, köve-
telnie kell, igen-igen ajánlom megszerze-
sre és használatra. Kapható dr. Kiss Jánosnál
Budapest, Királyi-Pal-utca 13. D.
Közgazdaság.
Nyitrai ügötverseny vasárnap
okt. 1. d. e. 10 órakor a nyitra-vevrebélyi
országuton.
I. Egyes fogatok. Tavolság 4 km. Indu-
lás röpülő startból.
Neveztek: 1. Frank János, Ella, 9 éves
szürke kanca. Versenyszín: vörös. 2. Rud-
nyánszky László, Apszi, 6 éves nyári fekete.
Vörös és kek. 3. Steiner Hermann, Luca,
4 éves sötét pejkanca.
II. Kettős fogatok. Tavolság 4 km. In-
dulás röpülő startból. 1. Práznovszky István,
Julcsa, 5 éves pejkanca. Mirza, 6 éves pej-
kanca. Sötétkék és fehér. 2. Rudnyánszky
László, Apszi, 6 éves nyári fekete. Formás,
6 éves kanca. Vörös és kek. 3. Jankovich
Gyula, Tubicám, 7 éves sötét pejkanca,
Feeske, 6 éves sötétsárga kanca. Narancs-
sárga és sötétkék. 4. Salzberger Jozsef, Lud-
milla, 7 éves pejkanca, Fenyves, 6 éves pe-
j. Vörös és fekete. 5. Weisz Zsiga, Betyár, 8
éves pej. Iphigenia, 7 éves fekete kanca.
Fehér és vörös. 6. Schmitt Adolf, Sármany,
8 éves sárga. Nero, 10 éves fekete. Fehér
és aransyárga.
Lőverseny vasárnap október 1-jén d. u.
3 órakor a Nyitra—Tormos közti réten.
I. Síkverseny. 1200 méter, 300 korona
a nyerőnek és egy tiszteletdíj, 150 korona a
másodiknak és egy tiszteletdíj, 3 éves idő-
sebb lovak számára, melyek 92—93-ban ezer
korona értékű díjat nem nyertek. Tet 10 frt.
Banat 10 frt. Teher 3 é. 68½ kg. 4 é.
és id. 70½ kg.
Neveztek: 1. Wrbovszky Izor, Blanka,
3 éves pejkanca. Kek-sárga. 2. Schumacher
Agoston, Daru, 4½ éves pejkanca. Világos-
kék és fehér. 3. Schmitt Adolf, Delibáb, 7
éves pejkanca. Fehér és aransyárga. 4. Dobó
Imre, Livno, 6 éves sötétsárga kanca. Meggy-
piros. 5. Kreutzbruch Zdenko főhadnagy,
Primrose, sötét pejkanca. Sárga test, kek
ujjak, fehér sapka. 6. Báró Prettis hadnagy,
Korhely, 7 éves világos pej. Sárga. 7. Kol-
ler Lajos főhadnagy, Olga, 5 éves világos-
pej. Fehér Wladár százados, Lehetetlen,
pej. Rőzsaszín piros.
II. Gátverseny. 3000 méter, 400 ko-
rona a nyerőnek és egy tiszteletdíj, 200
korona a másodiknak és egy tiszteletdíj 4
éves és idősebb lovak számára. Tet 10 frt.
Banat 10 frt. Teher 4 é. 69 kg., 5 é. és
id. 71 kg.
Neveztek: 1. Schumacher Agoston, Orient,
4½ éves pej. Világoskék és fehér. 2. Schmitt
Adolf, Delibáb 7 éves pejkanca. Fehér arany-
sárga. 3. Dobó Imre, Livno, 6 éves sötét-
sárga kanca. Meggypiros. 4. Kreutzbruch
Zdenko főhadnagy, Willkühr 4 éves kanca.
— Sárga test, kek ujjak, fehér sapka. 5.
Báró Prettis hadnagy, Korhely 7 éves vilá-
gos pej. Sárga. 6. Wladár százados, Lehetet-
len, pej.
Felölős szerkesztő: dr. Toth János.
Kiadó és laptulajdonos: Huszár István.

VASUTI MENETREND

Ervényes 1893. évi okt. hó 1-től.

Budapest ny. p. u. - Marchegg Bécs.				Bécs - Marchegg - Budapest ny. p. u.				Tót-Megyer - Nagy-Bélic.					
Sz. V.	Gy. V.	Sz. V.	Gy. V.	Sz. V.	Gy. V.	Sz. V.	Gy. V.	Sz. V.	Gy. V.	Sz. V.	Gy. V.	Sz. V.	Gy. V.
Bpest ny. p. u. ind.	7:30	8:00	9:20	10:45	12:25			Bécs Staatsbahn ind.	11:00	9:00	9:15	4:00	
Rákos rendező p. u.								Budapest ind.	9:45	7:30	2:05		
Palota			9:34		2:50			Tót-Megyer ind.	4:25	11:50	4:50	7:15	
Dunakesz			9:45		3:03			N. Surány	4:36	12:15	5:14	7:40	
Göd			9:55		3:15			Ondróbó	5:10	12:27	5:26	7:52	
Vác	8:05		10:13		2:30	3:36		Komjáth	5:24	12:38	5:36	8:03	
Verőce			10:26		3:42			Ivánka	6:03	1:11	6:08	8:35	
Visegrád átkelés			10:45		3:59	4:20		Nyitra ér.	6:23	1:28	6:29	8:52	
Nagymaros	8:24		10:55		4:15			ind.	6:38	1:34	6:39		
Zebegény			11:12		4:32			Sarluska-Úzbégh	7:04	1:56	6:50		
Alsószob			11:29		4:47			Szomorfalu	7:39	2:21	7:15		
Szob	8:39		11:42		5:02			Ludány	8:09	2:43	7:31		
Esztergom eszavarg.	8:47		11:59		5:17			Nagy-Tapoleány	8:46	3:07	8:01		
Garamkövesd			12:16		5:32			Bossány	9:08	3:25	8:18		
Esztergom-Nána ér.	8:56	9:17	12:25		5:47	19		Chinorán	9:20	3:35	8:28		
Balassa-Gyarmat ér.	1:26		7:26		7:26		9:35	Ny-Zsambokréth	9:30	3:43	8:35		
Esztergom-Nána ind.	8:58	9:19	11:53		3:29	5:24		Nagy-Bélic	9:44	3:56	8:48		
Köbölkut			11:50		5:51								
Kürth			12:03		6:19								
Peibete	9:27		12:14		6:31								
Újvárd			12:23		6:47								
Érsekújvár ér.	9:40	9:58	12:32		4:10	6:25							
ind. I.	9:47	10:06	1:02		4:17	4:25							
Tót-Megyer ér.	4:01	9:58	1:14		4:28	4:44							
Nagybélic ér.	9:44	3:56	8:15		8:15	8:41	9:41						
Tót-Megyer ind.	4:04	10:00	1:24		4:29	4:47							
Tardoskőd	4:11		1:52		4:58								
Tornócz	4:17	10:15	1:48		5:24								
Vágsellye	4:23		1:58		5:35								
Galántha ér.	5:11	10:32	10:47	2:11	5:41	5:55							
Nagyszombat ér.	11:59	3:49					4:11						
Zsolna ér.	2:19	8:27											
Galántha ind.	5:24	10:52	2:19		5:02	5:56							
Dioszegh	5:31	11:00	2:30		6:11								
Födémés	5:37				6:23								
Szempéz	6:11		2:53		6:35								
Csekölöz	6:28	11:22	3:04		6:47								
Szölös	6:45		3:15		7:00								
Pozsony ér.	7:05	11:41	3:30	2:06	5:48		4:11						
Szakolca ér.			7:26				8:30						
Zsolna ind.			6:15		2:40								
Galgócz-Lipótv. ind.			11:35		5:36								
Pozsony ind.	7:20	11:43	3:48	2:05	5:52	7:20							
Vöröshid	7:26		3:58		6:04								
Lamaes	7:32		4:07		6:16								
Dévényújfalú ér.	7:42		4:17		6:28								
Szakolca ind.	5:00		1:15										
Dévény-Ujfalu ind.	7:43		4:09		6:14								
Marchegg ér.	7:54	12:04	4:20		6:24								
Gänserndorf ér.	8:25	12:32	5:09		7:30								
Bécs N. es. é. v. ér.	9:40	1:17	6:11		8:14		7:06						
Stadlau ér.	9:08	12:45	5:29		8:30		6:14						
Bécs o. m. á. v. ér.	9:30	1:00	5:55	3:16	7:58	8:25	6:40						

→ Alapított 1869-ben. ←

Nyitrai Népbank mint részvénytársaság

Elfogad betéteket 5%-től kamatozás mellett, kamatadó levonása nélkül;
 lezártól váltókat, betéti könyvecskéket;
 kölcsönöket ad ingatlanokra a legkisebb kamattal és szabott ügyvédi díjak mellett;
 előleget ad arany- és ezüstművekre, sorsjegyek-, részvények- és másnemű értékpapírokra;
 elad és vesz mindenemű értékpapírt napi árfolyamban;
 elfogad biztosításokat tűzkar ellen a „Duna” biztosító társaság képviselőjében.
 Felvilágosítással szolgál és mindenemű megbízást teljesít: bank-, pénz- és biztosítási ügyekről.

Az igazgatóság.

→ Székháza: Városházter 3. sz. ←

Ő Mlga. BENDE IMRE!

Van szerencsém a t. közönségnek szíves tudomására hozni, miszerint ő Mcltőségének, **BENDE IMRE** előbb besztercebányai, most **nyitrai püspök** urak, rendkívül sikerült

— könyomatu arcképe —

nálam kapható. — **Árak a következők:**

1. **Finom aranykeretben üveggel** 5 frt.
2. **Diszesebb és szélesebb aranykeretben üveggel** 7 frt.
3. **Rendkívül szép aranykeretben üveggel** 9 frt.

Csomagolásért esupán inköltséget számítok.
 Kívánságra kivételesen a képet finom, feketére vagy barnára fényezett fa-keretben is szállítom 3 frtért.
 Midőn a t. közönség szíves megrendelését kérem, egyttal becses figyelmébe ajánlani bátorodom azon körülményt, hogy ezen képek, a tanító uraknak jutalmul, s az iskolák díszül is alkalmasak.

Tisztelettel

Huszár István könyvkereskedése Nyitra.

A magas kormány kezdeményezése folytán 3,000,000 frt alaptőkével alapított

Hungária műtrágya-, kénsv- és vegyi ipar részvény-társaság

ajánlja saját gyártmányu, tiszta kénssavval feltárt, elismert kitünő minőségű műtrágyáit: **csontliszt-, spodium-, ammoniak és ásványi superphosphatokat, párolt csontlisztet,**

— **THOMAS-SALAKOT,** —

chilisalétromot, kénssavas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint: **szőlő-, répa-, rét-, kender-** stb. trágyát és mindenemű egyéb műtrágyát. — Talaj-elemzések díjmentesen eszközöltenek. — Felvilágosítással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyáraink központi irodája: **VI., Váci-körút 21. sz.** (Iparudvar), hová a levelek és megrendelések intézendők. — Telefon-szám 882.

b. 41-52.